

GDS

Groningse en Drentse doopsgezinde sociëteit

UITNODIGING voor de GDS BERAADSDAG op 26 NOVEMBER

Gemeenteleden, kerkenraadsleden, geïnteresseerden zijn van harte uitgenodigd voor de GDS Beraadsmiddag op zaterdagmiddag 26 november in de doopsgezinde kerk te Haren. Het is een vervolg op de eerdere Beraadsmiddag in mei j.l.

Met Henk Stenvers zal van gedachten worden gewisseld over zijn notitie 'Lopen op het Water' die bedoeld is om gemeenten te helpen bij het ontwikkelen van visie voor de toekomst heeft. De notitie daagt ons uit om niet bij dromen te blijven als we echt iets willen veranderen met het oog op toekomst. Keuzes maken en de eerste stap zetten maakt dat er ook werkelijk iets gebeurt. Of zelfs in het diepe springen: ogen en neus dicht en gaan! Wat daarvoor nodig is, is vertrouwen. Vertrouwen dat je de juiste keuze maakt, dat je intuïtie goed is, dat je door anderen geholpen wordt, dat je een beetje steun krijgt van "boven", en de zegen van God! Een eerste stap zetten is niet gemakkelijk. Veel is onzeker En we maken ons al snel zorgen. Een beetje lef kan dus ook geen kwaad. En misschien toch maar niet direct in het allerdiepste diepe springen, maar eerst wat kleine stapjes zetten, met vallen en opstaan. Dan kom je er uiteindelijk ook.

De belangrijkste vraag die middag is: Als wij willen veranderen, wat hebben wij samen dan nodig om de eerste concrete stap te zetten op weg naar verandering, op weg naar toekomst? Gezamenlijk proberen we die middag ideeën te ontwikkelen en een aanzet te geven tot concrete stappen. Stappen die bij ons passen. Een samenvatting door ds. Yvette Krol van de notitie 'Lopen op het Water', vindt u onderaan deze uitnodiging.

Wanneer: 26 november

Waar: Doopsgezinde kerk te Haren

Aanvang: 13.30 uur

Opgave bij: Anne Geertje Riepma-Hoekema, e-mail: secretaris@gds.doopsgezind.nl, tel: 050 314 6630

Schaatsmiddag in de Schaatshal Kardinge

Voor iedereen die niet bang is voor een beetje kou en het leuk vindt anderen te ontmoeten, is er op zondag 20 november schaatsmiddag. Het belooft weer een gezellige middag te worden. We verzamelen om 13.30 uur in de hal van Kardinge.

De kilometers die je aflegt, kan je met je stempelkaart bijhouden. Ook is de ijshockeybaan open. Na afloop is er voor iedereen een medaille. Het schaatsen is nadrukkelijk voor jong en oud, schaatsers en supporters. Er zijn geen kosten aan verbonden. Wel graag opgeven, zodat we weten op hoeveel mensen we ongeveer kunnen rekenen. Er is geen oppas tijdens het schaatsen,

kinderen tot 12 jaar daarom graag onder begeleiding van een volwassene. Voor meer informatie en opgave kan je contact opnemen met Yvette Krol

Wanneer: zondagmiddag 20 november !!!

Waar: Schaatsshal Kardingse

Aanvang: 13.30 uur

Opgave bij: Yvette Krol, e-mail: jeugdwerk@gds.doopsgezind.nl, tel: 06 1411 1847

Wereldbroederschapszondag op 22 januari 2017

Ieder jaar worden doperse en doopsgezinde gemeenten wereldwijd door Mennonite World Conference uitgenodigd om op een zondag in de buurt van 21 januari, meestal de vierde zondag in januari, stil te staan bij onze doperse traditie en het wereldwijde verband van doopsgezinde broeders en zusters dat zich daarmee verbonden voelt. Op 21 januari 1525 vond de eerste doop plaats in Zürich.

De feestelijke dienst begint om 10:15 uur Het thema van de Wereldbroederschapszondag is: "Mijn roepen is gehoord". Het zijn maar drie woordjes uit Psalm 40. Maar er gaat een wereld van zoeken en vinden en kwijtraken achter schuil. De voorbereidingsgroep die dit thema aandraagt, verbindt het met de de situatie van de vele mensen die gevlucht zijn voor geweld op zoek naar een menswaardig bestaan in veiligheid. Het confronteert ons met samenlevingsvragen rondom vluchtelingen, waarbij allerlei emoties een rol spelen, en ook ok gevoelens van angst en onzekerheid oproept bij mensen in ons land. In het bijbels roepen klinkt de vraag naar betrokkenheid, zowel van de Eeuwige, als in de onderlinge verbondenheid en het delen tijd en talent, geld en goed, gebed en geloof, zorg en aandacht.

U wordt verzocht levensmiddelen mee te nemen voor de voedselbank. Mensen die het 't hardst nodig hebben. Dit zijn mensen die via een hulpverlenende instantie bij de Voedselbank worden aangemeld. Ter indicatie: het gaat hier om mensen die moeten leven van ca. 2,74 Euro of minder per dag.

Wanneer: zondag 22 januari 2017

Waar: doopsgezinde kerk te Haren

Aanvang: 10.15 uur

Quilt tentoonstelling: De verbindende kracht van Quilts

De tentoonstelling 'vertelt' het bijzondere verhaal over de quilts die vlak na de oorlog als hulpgoederen vanuit de Verenigde Staten naar Nederland zijn gestuurd. Deze werden gebruikt om vluchtelingen die uit Oost-Europa naar Nederland kwamen een deken te geven en zich daarmee te warmen

2016 is het jaar van de vluchteling. Het is daarom dat er gedurende de tentoonstellingsperiode een bijdrage wordt gegeven aan het integratieproces van statushouders. Tijdens openingstijden is op donderdag en vrijdag een inloop quilt-workshop georganiseerd. Daarbij kunnen Rodenaren en vluchtelingen onder deskundige begeleiding gezamenlijk werken aan het maken van een quilt.

De tentoonstelling is van woensdag 1 december tot en met vrijdag 30 december 2016. De openingsdagen zijn woensdag-, donderdag, vrijdag- en zaterdagmiddag, van 13.00 tot 17.00 in de doopsgezinde kerk te Roden. De toegang is gratis.

De organisatie is in handen van de Stichting Oost-West Kontakten en de doopsgezinde gemeente te Roden.

Wanneer: van 1 to 30 december op de woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmiddag.

Waar: doopsgezinde kerk te Roden

Aanvang: 13.00 uur

NOTITIE: LOPEN OP HET WATER

Samenvatting

Tijdens zijn studieverlof heeft Henk Stenvers, sinds 2002 algemeen secretaris/directeur van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, gewerkt aan een beleidsondersteunend document ten behoeve van de doopsgezinde geloofsgemeenschap. Dit document, met als titel 'Lopen op het water', is bedoeld om de inhoudelijke discussie binnen de geloofsgemeenschap verder vorm te geven.

De nota beschrijft hoe de broederschap er op dit moment voor staat en nodigt uit met elkaar hierover in gesprek te gaan. Samen op zoek naar hoe onze toekomst er uit zou kunnen zien. Op verschillende plekken in het land is de nota gepresenteerd. Voor onze regio was dit in Leeuwarden. Hier was ook al even gelegenheid met anderen hierover van gedachten te wisselen. Natuurlijk was de tijd veel te kort. Het is, denk ik, ook een gesprek dat we steeds weer met elkaar moeten hebben. De nota gaat ook over vertrouwen hebben (de titel verwijst naar het Bijbelverhaal waarin Jezus Petrus uitnodigt over het water naar hem toe te lopen). Vertrouwen ook om oude structuren los te laten en nieuwe wegen te bewandelen, maar wel steeds weer vanuit dat verhaal dat ons bindt en waarover we met elkaar in gesprek moeten blijven.

Wie de hele nota wil lezen, kan deze opvragen bij de ADS of downloaden op de website van de ADS (doopsgezind.nl) de precieze pagina is: <http://www.doopsgezind.nl/dnieuws.php?nr=20044>. Hieronder alvast een samenvatting:

DEEL I – Stand van zaken

De cijfers laten geen vrolijk verhaal zien. Op dit moment zijn er ruim 6.000 leden, 3.000 belangstellenden en 110 gemeentes. Ter vergelijking, in 2000 waren er nog een kleine 12.000 leden en 125 gemeentes. Al een aantal jaren daalt het aantal leden. Het aantal gemeentes daalt minder snel. Dit betekent dat gemeentes kleiner worden. Daarnaast is er een sterke mate van vergrijzing zichtbaar. Maar 4% van de leden is jonger dan 40 jaar en 22 % jonger dan 46. Er zijn in totaal 63 werkers, waarvan 48 proponent zijn. Maar zeven gemeentes hebben een fulltime predikant.

Er zijn relatief veel gemeentes. De helft van de gemeentes heeft minder dan 40 leden, waarvan de meesten op leeftijd zijn. Het wordt hierdoor steeds lastiger om de boel te organiseren. Dit zorgt soms voor een gevoel er alleen voor te staan en geen toekomst te hebben. Hier staat echter tegenover dat de onderlinge betrokkenheid vaak groot is. Voor deze gemeentes is van groot belang dat ze, zolang dat nog kan, doen waar ze goed in zijn en niet meer doen wat veel moeite kost of waar ze niet goed in zijn.

In het algemeen geldt dat het steeds moeilijker is kandidaten te vinden voor kerkenraden. Mensen binden zich liever niet aan een taak voor langere tijd, hoewel er wel vaak bereidheid is om iets concreets te doen. Soms geldt ook dat de taken van de kerkenraad niet helemaal helder zijn. Kerkenraadsleden nemen dan teveel op zich.

Voor de hele broederschap geldt dat de organisatievorm zich niet of nauwelijks heeft aangepast aan de realiteit. Deze is nog hetzelfde als toen er 20.000 leden waren. Hierdoor lopen we nu tegen grenzen op. Het is moeilijk (capabele) bestuurders te vinden.

Voor de werkers geldt dat de meesten in deeltijd werken. De werkgelegenheid zal de komende jaren alleen maar afnemen. Financiële overwegingen leiden vaak tot kleinere aanstellingen en/of het aanstellen van een pastoraal werker, i.p.v. een predikant. Ook worden er werkers aangesteld die niet zijn opgeleid aan het doopsgezind seminarie. Dit leidt tot verlies van de doopsgezinde identiteit. Een derde van de werkers werkt op dit moment in meer dan één gemeente. Door een groot aantal wordt dit als belastend ervaren.

Wat voor de gemeentes geldt, geldt ook voor de ADS. Het aantal taken van de ADS is de afgelopen twee eeuwen, en dan met name de afgelopen 50 jaar, enorm toegenomen. Gemeentes doen steeds meer een beroep op de ADS voor praktische en inhoudelijke ondersteuning. De structuur van BV (Broederschapsvergadering, de ledenvergadering), BR (Broederschapsraad, het bestuur) en RvT (Raad van Toezicht) is aan slijtage onderhevig. Zo is het ook hier lastig om goede bestuursleden te vinden en is de opkomst bij de BV al jaren ongeveer maar 60%. Hierdoor ontstaan problemen die goed besturen bedreigen. Bij landelijke instellingen spelen vergelijkbare problemen.

Gemeentemodellen

Uit dit alles kan geconcludeerd worden dat het huidige gangbare gemeentemodel voor de toekomst grotendeels onhoudbaar is. In de nota worden een aantal alternatieve gemeentemodellen genoemd, om aan te geven dat dat niet het einde van het doperdom hoeft te betekenen. Interessant is hierbij het onderscheid tussen gemeentemodellen die de gemeente definiëren door de grens (je bent lid of niet en het is belangrijk de grenzen te bewaken) of door een kern (een fysiek of inhoudelijk midden dat mensen bindt, waarbij iedereen die zich dichtbij of veraf van de kern beweegt tot de gemeenschap behoort).

Beschouwing

Hier worden een aantal dingen gezegd over de context waarin we kerk zijn:

Veel mensen behoren niet tot een kerk, maar hebben wel een religieus gevoel

Er zijn mensen die zich wel in een religieuze gemeenschap thuis voelen, maar niet geloven en andersom. De maatschappelijke positie van kerken verandert. Geloven is meer een privéaangelegenheid geworden. Er is sprake van religieuze individualisering. De cultuur wordt niet meer bepaald voor de kerken (post-christendom).

In de post-christelijke samenleving, lijkt het gemeentemodel, zoals wij dat kennen, niet meer te werken. Het streven is daarom naar open kernen die aantrekkelijk zijn, omdat het gemeenschappen zijn, waar mensen leven naar wat ze belijden.

Toekomstvisie

Alle nota's en adviezen van de afgelopen decennia hebben het ledenaantal niet doen toenemen en ze hebben niet bijgedragen aan de verdieping van het geloofsleven. Je kan daar verschillend op reageren. Je kan het opgeven of een campagne beginnen om nieuwe leden binnen te halen. Maar je kan ook proberen open te staan voor de veranderende wereld en accepteren dat dingen voorbij gaan en nieuwe dingen komen.

Als we willen voortbestaan, moet de inhoud voorop staan. Niet langer 'kerk spelen', maar (tegen)beweging zijn. Om dat te kunnen doen, moeten we nadenken over waarom we willen dat ons verhaal verder gaat en wat ons verhaal eigenlijk is.

Over dertig jaar zal de wereld er heel anders uitzien, net zoals die er dertig jaar geleden heel anders uitzag. We gaan steeds meer in de richting van een netwerksamenleving, waarin veel vaste structuren zullen zijn vervangen door netwerken met meer tijdelijke en projectmatige contacten en samenwerking. Daar past nog wel degelijk een doopsgezinde geloofsgemeenschap in, hoewel ook die er anders uit zal zien. Een netwerk van kernen, waar mensen met elkaar verbonden zijn door een lokale context, een gezamenlijk doel of geloof en een inspirerende plaats. De grens tussen er wel en niet bij horen, zal niet zo scherp meer zijn. Het is daarbij belangrijk nieuwe initiatieven niet als bedreigend te zien, niet als concurrerend voor de bestaande gemeentes.

De nota sluit af met het beeld van een gemeenschap, onderweg met God en met elkaar, in navolging van Jezus. Vertrouwend op de hand die Jezus aan Petrus reikt, als bij over het water naar hem toekomt. In het vertrouwen het onbekende tegemoet gaan, als mensen van de weg.

Kort samengevat

Inslaan van nieuwe wegen kan alleen als we de angst voor een onbekende toekomst loslaten en ons richten op dat waar we als gemeenten goed in zijn. Zo kunnen gemeenten aantrekkelijke kernen zijn waar mensen toe willen behoren. Om werkelijk geloofsgemeenschap te kunnen zijn en blijven moeten we terug naar de inhoud en de navolging van Jezus centraal stellen.

DEEL II – Voorstellen voor de korte termijn

De voorstellen voor de korte termijn zijn gebaseerd op het hier en nu. Ze staan los van de discussie over de lange termijn.

Gemeentes

Veel gemeentes hebben moeite hun bestuurlijke taken vol te houden. Voor kleine gemeentes is het ondoenlijk alle taken van een traditionele protestantse gemeente te blijven uitvoeren. Een oplossing zou kunnen zijn, de bestuurlijke taken regionaal te delen, waarbij de zelfstandigheid van de gemeente blijft bestaan. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan een regionaal samenwerkingsverband of aan een kerngemeente die kleinere (satelliet)gemeentes ondersteunt bij

bestuurlijke taken. Hierdoor komen in kleine gemeentes ruimte en energie vrij om te doen waar ze goed in zijn. De methodiek van waarderend gemeenteopbouw zou hierbij kunnen helpen.

Desondanks zullen er, door natuurlijk verloop, gemeentes verdwijnen. Het is belangrijk om hier als geloofsgemeenschap op een goede manier mee om te gaan. Bijvoorbeeld door te zorgen voor goede begeleiding bij het proces van afbouwen en afscheid nemen.

Kerkenraden

Kerkenraden moeten zich bezinnen op hun taken. Door dingen uit te besteden, kan er met een kleinere kerkenraad gewerkt worden. Ook de ADS kan een aantal uitvoerende taken overnemen.

Opleiding beroepskrachten

Inhoudelijk moet het Seminarium kijken of de opleiding nog wel de predikant opleidt die we in de toekomst nodig hebben. Momenteel gaat de opleiding nog uit van de bestaande situatie, maar die verandert snel. Daarnaast zou het Seminarium na moeten denken over het creëren van een opleiding voor mensen die naast een andere baan predikant/voorganger van een gemeente willen zijn. Permanente educatie van werkers is ook belangrijk en moet uitgebouwd worden. Met de cursus Doperse theologie en de lekenpredikerscursussen biedt het Seminarium scholing aan, die gemeentes niet meer zelfstandig kunnen aanbieden. Tot slot zouden de docenten een rol moeten spelen bij inhoudelijke theologische discussies en meer naar buiten gericht moeten zijn.

Aanstellingen

Om predikanten/voorgangers van een volwaardig salaris te kunnen voorzien, zou er gewerkt kunnen worden met een regionaal team van werkers, waarbij de predikant niet langer het spreekwoordelijke schaap met vijf poten hoeft te zijn, maar ieders vaardigheden en talenten ten volle benut zouden kunnen worden.

Overig

De informatie onder de kopjes samenwerkingsgemeentes, de bestuurlijke organisatie van de geloofsgemeenschap, de communicatie (landelijk), instellingen, de ADS en internationaal laat ik hier, omwille van de omvang, buiten beschouwing.

Ds. Yvette Krol
(Groningen, 18 november 2016)